

Finalimiz

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلَی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Ölüm hiç kimsenin tartışamadığı bir gerçektir. Çok yaşamak hayal edilir de ölümsüzlüğü kimse hayal bile etmez. Ölümsüzlüğün tek bir örneği yoktur. Canlı olup da ölmemiş tek mahlûk görülmemiştir on binlerce seneden beri. Aksini ortaya koyacağını söyleyen, komik duruma düşer.

Bu kurala itiraz yok. Ama sanki ölüm yokmuş gibi bir sorunumuz da var. Büyük çocuklar gibi yaşıyoruz; akşam babasının hesap soracağını bildiği hâlde yaramazlık eden çocukla Allah'ın huzuruna muhakkak çıkacağını bilen ama buna rağmen günah işleyen insan arasında fark yoktur. Bugün Müslümanlar olarak önümüzdeki dünya nimetini daha iyi Müslümanlık, daha huzurlu ibadet, daha hukuk taraftarı bir ideal anlayışıyla kullanacağımız yerde dünya hayatı bizi kâfirlerin, başka dünyanın olmadığı ve bir kere ölünce her şeyin artık biteceği anlayışına itmiş durumdadır.

Bir evlat, babasının Allah tarafından himaye edilen hakkını çiğniyor ya da karşılığı muhakkak cehennem olacak haklarını görmezden geliyor ve sonra da ramazanda iftar yemeği verdiği için kendini rahatlatabiliyorsa bu bir sarhoşluktur. Dünya nimeti aklımızı bir tür alkol gibi uyuşturmuştur. Konuşulan her yalan kelimenin Allah'ın huzurunda hesabının sorulacağını biliyor da yalan konuşabiliyorsa bu başka türlü yorumlanamaz. Eşini Allah'ın emaneti olarak bulundurduğunu bildiği hâlde o emanete zulmedebiliyor, zulmünde de kendini haklı görececek mazeretler uydurabiliyorsa artık Müslüman'a bile söylenecek söz kalmamış demektir.

Çünkü Allah'ın kullarına en büyük tehdidi ahiret ve cehennemdir. O eridikten sonra insana yapılabilecek bir şey de kalmamış demektir. Kâfirlerin başıboşluklarının nedeni bu, ahirete ve cehenneme iman etmemelerinden ileri gelir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onları cehennemle tehdit ettiğinde alay etmişler, "on erkek oğlu olan bir adamım, çocuklarım beni kurtarır" demişti Ebu Cehil. Ne komik değil mi? Fakat bunu bile söylemediği hâlde cehennemden korkmayanın durumu daha komik değil midir? Faize bulaşırken Allah ile savaşmak anlamına gelen böyle bir günaha hangi cüretle bulaştın ey Müslüman? Ebu Cehil'in hiç olmasın 'on erkek çocuğu' vardı, en azından matematik karşılığı söz konusu; sen neye güvenerek cehenneme karşı duracaksın Müslüman?

Şeytan bizi öncelikle haramlara karşı laubali hâle getirmiş, faizi ekmek-peynir gibi basitleştirmiş, yalanı ağzımıza sakız etmiş, kul hakkını adeta mubahlaştırmıştır. Haramları gevşetmekle geçirdiği uzun sürecin ardından başka bir musibet olarak, Allah'ın Kur'an'ında ve Peygamber aleyhisselamin sünnetinde buyrulan emirlerin-yasakların dillendirilemeyeceği bir Müslüman toplum meydana çıkmıştır. Herkesin ölünce ebedî cennete gitmesine kesin gözüyle bakılmakta ama yaşarken ibadetlere en alt düzeyde tutunmak da normal görülmektedir. Bir şeyler için harekete geçmek de 'aşırı gitmek' ve 'dini zorlaştırmak' diye isimlendirilir olmuştur. Hocanın iyisini seçerken çok icazeti olmasını değil tatlı konuşmasını ve 'üzmeden' ilerleyen konuşma taktiği gütmesini göz önünde tutan, bu bakımdan da hocaları cici/öcü (zevklere dokunmayan/dokunan) olarak sınıflandıran bir bakıştır bu.

Elli-yüz sene kâfir olarak yaşamak veya aynı ömrü Müslüman olarak sürmek ne cennet ne de cehennem için son değildir. Çünkü biz, bizim için son nefesin önemli olduğuna iman ediyoruz. Bir Müslüman çalışır çalışır, cennetle arasında bir karış mesafe kalır, ölse cennete gidecektir ama son anında öyle bir pot kırar ki cehennemlik olarak ölür. Bunun mümkün olduğunu hadis-i şerif haber vermektedir. Zira önemli olan finaldir. Resûlullah aleyhisselam, bunun tersinin de muhtemel olduğunu söylemekte, ömrünü kâfir olarak geçiren birinin son anında iman edip Allah'a yönelen kişinin cehenneme bir karış kalmışken cennete dönebileceğini anlatmaktadır.

İşte bu yüzden final önemlidir. Son bir dakika içinde neredeydik, ne yapıyorduk, akide olarak hangi durumdaydık: Akibetimiz budur.

Arafat'ta ihramlıyken telbiye (lebbeyk Allahümme lebbeyk) getirdiği esnada eceline yakalanan bir Müslüman ile tiyatro sahnesinde izlediği müstehcen sahneye kahkahayla güldüğü sırada ölen kişinin finali aynı mı?

Bu final dediğimiz son anın bizi nasıl yakalayacağını bilmiyoruz. Ebu Cehil'in finali, Bedir savaşında kafası koparılan melun biri olarak gerçekleşmişti. Aynı ailenin en yakın ferdi olan oğlunun finali ise Allah yolunda şehit olmaktı. Nice insan en kötü şartlarda zalim, fasık, kâfir olarak yaşamış ama sonlarını cennete bağlamışlardı. Ashab-ı kehf, dünyanın tanrısı olduğunu ilan eden bir manyağın sekreterleri olarak uzun zaman yaşamış kişilerdi ama en son sahnede cenneti kazandılar. Yani finalleri müthişti.

Müminler olarak bizim asıl endişemiz bu hafta cuma namazına gitmek değildir esasen. Bir Müslüman kadının asıl endişesi başörtüsüyle yaşamak değildir. Bunlar geçici süreçlerdir; üç-beş gün veya yirmi-otuz sene, bilemedik yüz sene sürecektir. Fakat final ve o finalin getireceği süreç sonsuzdur, dolayısıyla her şey o final içindir.

*

Ümmetimizin ilk Müslümanı olan Ebu Bekir radiyallahu anhdan itibaren aklını kullanan ve ahiret derdi taşıyan bütün büyük Müslümanlar, Allah'tan hep hüsn-i hatime (iyi son) temenni etmişlerdir. Çene kelime-i şahadetle kapanmış, üzerinde kul hakkı yok, namaz borcu kalmamış... gidiyor. Hüsn-i hatime aynı zamanda iyi bir gelecek demektir. O büyük müminlerin su-i hatime (kötü son) korkusuyla da daima ödleri patlamıştır. Çünkü kötü bir son da aynı zamanda ebedî kötülük anlamına gelir.

Kâinatın efendisi, insanlığın tacı olan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin son dakikasındaki duası, "Rabbim, refik-i âlânı isterim" olmuştur. Zaten her şeyin onun için hazır olduğu gibi bir mantıkla bakmamıştır. Allah'la buluşma heyecanını ve imanını tazeleyerek gitmiştir Rabbine. Garantili ve kelepirci söylenen 'merhum' kelimeleri yalnızca akılsızlara mahsustur. Uzay büyüklüğü kadar geniş bir ümitle Allah'ın rahmetini ister ama miligramlık hassasiyetlerle de azabından korkarız: Bu dengeyi sağlamak zorundayız.

Şayet kendi sonunun nasıl olacağını derin bir endişeyle merak etmiyorsa insan, ya imanında bir sorundan söz etmeli ya da buna çok da uzak olmayan bir seçenek olarak meseleyi ciddiye almadığından söz edilmelidir. Madem bu son, insan için yazılmıştır ve mutlaka herkese uğrayacaktır, zamanı da belli olmadığına ve tahmin edilemediğine göre insanın her akşamını son akşam diye bilmesi akıllıca olur. İbni Ömer radiyallahu anhümaya Efendimiz aleyhisselamın nasihatı, "*Dünyanın akşamını bulduğunda sabahını bekleme, sabahına çıktın mı akşamını bekleme*" olmuştur. Yani en azından on iki saatlik periyotlarla ölüme hazırlanmak lazımdır –gelin görün ki on iki saat içindeki herhangi bir on iki saniye de garanti değildir.

Bu 'son' derdimiz, üzerimizde kuru bir tasa olarak değil pratik biçimde yaşamalıdır.

Enes bin Malik radiyallahu anh, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin şöyle buyurduğunu nakletmektedir: "*Allah bir kulunun iyiliğini isterse onu kullanır.*" Sahabe-i kiram burada geçen 'kullanmak' kelimesini anlayamamış ve Efendimiz aleyhisselama sormuşlar. Şöyle izah buyurmuş: "*Ölmeden önce onu, iyi işler yapacağı hâle getirir.*" Yani gençliğinde yaptıklarından daha iyilerini ya da gençliğinde yapamadıklarını fırsat olarak önüne getirir. Kahvede pinekleyecek yerde köyün çocuklarıyla ilgilenip onları zararlı alışkanlıklardan korumaya yönlendirir, camiye süpürtür, kedileri besletir.

Bu cevabı, emekli olduğu için kahvede oturup ömür geçiren, yetmiş yaşına geldiği hâlde televizyon önünde gün tüketen, kendisindeki bir sürü hastalığa rağmen eceli hep başkalarına layık gören herkes duymalıdır. Allah, kulunun kalbindeki iyi niyeti görür ve onu yetmiş beş yaşına gelmiş bile olsa tutup camiye götürecek bir hisle donatır. O kul bir yerde Kur'an dinlerken "yahu ben de böyle güzel okuyamaz mıydım, mahrum kaldım hep..." diye içlenmişti. Bu içlenme Allah'ın hoşuna gitti ve kalbine verdiği o hisle sonunun iyi olmasını hazırladı. Yetmiş sene el sürmediği Kur'an'ın iyi bir talebesi olarak son virajı aldı ve öyle öldü.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem, *"Bir insan ilim yoluna girdiğinde onun sonu cennettir"* buyuruyor. Bizden geçti vs. laflarıyla kendi nasibinin önünü tıkatan kişinin tavrı yanlıştır. Üzerinden ölüm geçmemiş biri için hiçbir şey geç kalmış değildir. Abdestini al, Kur'an'ı okuyabildiğin miktarda ve dilin ne kadar dönüyorsa oku, okuyamıyorsan sadece sayfalarını çevirip bak, bu bile önemlidir. Çünkü üç şeye bakmak ibadettir: Kâbe, anne-babanın yüzü ve Kur'an.

Final yaklaştıkça heyecanımızın artması ve Allah'a daha fazla yaklaşmamız gerekirken kendimizi salarsak tuzağa düşeriz. Ocağı bir kıvılcım tutuşturur ve karnımızı o ateşle doyururuz ama aynı kıvılcımla ormanı yakan alevler de başlıyor olabilir.

Musa aleyhisselam ile firavunun karşılaşmasını anlatan Kur'an-ı Kerim'in hiç unutmamamız gereken derslerinden biri de firavuna hizmet eden sihirbazlardır. Koyu birer kâfir olan bu sihirbazlar, hem Allah'ın en büyük haramlarından biriyle geçimlerini sağlıyor hem de firavunun sistemini ayakta tutuyorlardı. Ölümünün hemen ardından cehenneme gidecekleri kesin olan bu kişilerle Musa aleyhisselam arasında düello yapılması için bir gün kararlaştırılmış, orada Allah'ın peygamberini perişan etmeyi ve halkın da bunu görerek ondan desteğin çekilmesini sağlamayı planlamışlardı.

Musa aleyhisselam meydana geldi. Sihirbazlar aldıkları emirle ellerindeki büyük halatları meydana atacaklar ve halatlar yılanı dönüşecek. Bir çeşit göz illüzyonu olan bu gösteri, seyretmekte olan halkı etkileyecek ve firavunun tarafında duracaklar. Şimdi, Allah'ın kulunu nasıl kullandığına bakınız.

Sihirbazlar gösterinin hemen öncesinde kendi aralarında konuşup Musa aleyhisselamın yaşlı başlı biri olduğunu, nezaketen ilk hamleyi onun yapmasının daha doğru sayılacağını kararlaştırmışlar. Orada bulunma sebepleri Musa aleyhisselamı ezmek ve yok etmekten ibaret. Bu canavarlık için geldikleri yerde akıllarına böyle bir 'önemsiz' medeniyet adımı geliyor ve "önce siz başlayın" diyerek saygı gösteriyorlar.

Sihirbazların içinde iman diye bir şey yok; yalnızca ufak bir kıvılcım var: Allah'ın peygamberine birazcık saygı.

Musa aleyhisselam bunun üzerine "ne yapacaksınız yapın" diyor ve sihirbazların iplerini atıyorlar, her biri yılanı dönüşünce halk etkileniyor, alkışlar peşi sıra geliyor ve firavunun göğsü kabarıyor elbette. Ayetin haber verdiği göre Allah Teâlâ, peygamberine "elindeki asayı yılanların üzerine at, korkma" buyuruyor. Asa o yılanları yok ediyor. Bu sefer halk daha büyük bir heyecana kapılıyor ve biraz öncekinden fazla etkileniyor.

Sihirbazlar, Musa aleyhisselamın onları mağlup etmesini hayretle karşılayıp aralarında konuşuyor ve yanlış yolda olduklarını, sihirlerini yenen birinin haklı olacağını düşünüyorlar. İman etmeye karar verip firavunun önünde, "biz yanlış yoldaydık, Musa'nın rabbine iman ediyoruz" deyiveriyorlar. Firavun onlara bu işten vazgeçmelerini, aksi takdirde ölümle cezalandırılacaklarını söylüyorsa da geri adım atmıyorlar, "kessen ne olur, bu dünyada kesersin ama Allah bize cennetinde hayat verir" diyerek kararlılık gösteriyorlar.

Yirmi sene Kur'an kursunda eğitim görmüş birileri değildi bunlar!

Peygamberi imha etmek için hazır bir pozisyondan çıkıp peygambere iman ediyor, sanki çok din dersi okumuş, tarikat terbiyesi görmüş gibi de ancak bu dünyadayken ceza verebileceğini ama ahirette ödülün onları beklediğini firavunun yüzüne söyleyecek iman cesaretini sergileyebiliyorlar. Firavun o kadar sinirleniyor ki hepsinin ellerini ve ayaklarını çaprazlama kestirip ağaçlara asarak sergiliyor. Kan kaybederek ölüyorlar.

Sabahleyin meydana çıkışları bir peygamberi yok etmek içindi, aynı günün akşamında soluğu cennette aldılar. Akıl alır bir iş değil ve zaten Kur'an anlatmış olmasa kimse de inanmazdı herhâlde.

Genç delikanlılar, hanım kızlarım,

Allah'ın rahmeti budur işte. Göze gelmez, ince bir ayardan memnun olup oradan tutarak kulunu sonsuza dek ödüllendirir ve geçmişlerindeki yanlışın ne denli büyük olduğuna da bakmaz. Enes ibni Malik'i, Nesibe'yi dinlerken içinde hafif kıpırtılar oluyor, belki gözlerin yaşıyor ya hani, işte o çok değerli bir şeydir. O senin ana enerji hattıyla bağlantının hâlâ canlı olduğunu gösteriyor. Allah seni kullanacaktır, hazır ol. Yeter ki Allah tarafından kullanılmamak için sözlerin ve tavırlarınla direnme.

Ömer bin Hattab radiyallahu anh cennetle müjdelenmiş on kişiden biriydi. Vefatına sebep olan hançerlenmenin ardından yanına gelen ziyaretçilerin "ne mutlu sana, seni peygamber ne çok seviyordu..." türünden müjde cümlelerine tedirginlikle "öyle diyorsunuz ama Rabbim merhamet etmezse vay benim hâlime" diye karşılık vermiştir. Rabbinin rahmetine umut bağlamanın en güzel örneği budur.

*

Allah'tan sürekli hüsn-i hatime (iyi son) dilemek ve dualara bunu samimiyetle katmak gerekir. Müminler olarak birbirimize de bu duayı dillendirmeliyiz. Hiç kimsenin ayağının kaymayacağına dair garantisi yoktur. Seksen sene yürüyor insan da sekseninci senede düşüp kalça kemiğini kırabiliyor. İman da böyle bir şeydir. Beden sonuna kadar sağlam kalmıyor da iman niye kalsın? Çocuğun hafız olduysa hamd et ama işin bittiğini sanmak yanılgısına düşme; asıl tehlike şimdi başlıyor demektir. Sıradan bir sokak çocuğu olsaydı mesela şeytanın ilgisini haftada bir çekecekti, şimdi günâşırı rahatsız edecektir onu.

Hepimizin nihaî hedefi, dünyadaki final ânımızı kelime-i şahadetle ve Allah'a ibadet olan bir iş üzerindeyken bitirmek olmalıdır. Rabbimizden bela ve sıkıntı istemeyiz ama güzel bir sonu hazırlayan her ne hayırlı iş varsa onu dileriz. Bu istemek ve dilemek de kelimelerle olacak iş değildir; ömrümüzü harcadığımız neyse o gelip bizi sonda bulacaktır. Allah gidişatımıza bakacak ve ömrümüzün ortalaması hangi sonu hazırlıyorsa karşımıza çıkaracak, kalbimizdeki temennilerin bunda büyük tesiri olacaktır.

Umreye giden tanıdıklarından "dua edin de şu dünyadan iman nimetiyle ayrılabilirim" diye senin için dua etmelerini istemekle her temennisinde ev-araba isteyip kötü bir ölüm korkusuyla hiç endişelenmemiş birinin durumu herhâlde aynı olacak değildir.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.